

Altisent ha gravat el seu primer disc, 'Ales de pal', a 56 anys. Una proposta valenta d'un osteòpata, Lluís Torné (Trempe, 1956), que ha triat el seu segon cognom de nom artístic i s'ha llançat als escenaris produït per Refree.

“En el món de les emocions, el temps no existeix”

D'osteòpata a músic. Què us ha permès gravar, per fi, un disc?

—Hi ha com un neguit de fa molts anys. Sempre he estat abraçat a un instrument o un altre i sempre he estat fent cançons i cantant-les, per a mi o per als amics. Hi havia una part gairebé de teràpia, de conversa interior, i també una de compartir amb els amics. Però d'un temps ençà, parlo de set o vuit anys, ja tenia temes que m'agradaven força i tenia el neguit d'ensenyar-los i compartir-los. Va ser l'atzar que em va fer conèixer en Raül Fernández, Refree. Jo sóc osteòpata i en Raül va venir a la meua consulta. Jo no sabia qui era —perquè tampoc estava molt connectat amb l'esfera de la música catalana— i vaig voler descobrir la seva música: vaig escoltar-la, em va agradar moltíssim i arran d'això em vaig atrevir a demanar-li que s'escoltés unes cançons. Aquí és quan ell es va espantar...

—Al disc, Refree —que us ha acabat produint *Ales de pal*— explica que, en el moment que li ho va demanar, no es va sentir molt còmode: “Només pensava en com sortiria d'aquell embolic amb dignitat”, diu.

—Sí, jo em poso en la seva pell i suposo que temia que pogués ser un kumbaià modernitzat o qualsevol altra cosa. La sorpresa agradable és que li van agradar les cançons. Va trigar molt poc a dir-me que sí, que volia produir el disc. L'única condició és que ho faríem quan poguéssim, perquè ell estava molt ocupat. Jo ja havia esperat tants anys que ja no venia d'aquí i tenia clar que ho volia fer amb el Raül, tot i que aquesta latència en el temps també

m'ha exigit paciència. Ho hem fet amb un *timing* molt reposat però al final ha sortit.

—Han estat cinc anys treballant aquest disc?

—L'hi vaig ensenyar fa cinc anys. Aquell va ser el primer contacte. Després vam anar parlant de tant en tant. Amb la música estava encantat però amb les lletres ja no va estar tan superencantat des de bon començament. Llavors va ser una feina meua de treballar el tema més literari, perquè jo no componc mai amb la lletra. Tinc uns acords, els poso una melodia, la tanco, l'enregistro i vaig fent na-na-na-na. Sí que és un na-na-na amb intenció, però sense lletra. Aquí hi ha cançons de fa temps. “Provença 148” té catorze anys

EL TEMPS
“D'un temps ençà, set o vuit anys, ja tenia temes que m'agradaven i volia compartir.”

—el meu fill en té quinze i era una cançó de bressol per a ell! Jo els hi cantava xiuxieujant i és ara que he posat la lletra que parla d'aquell pis on vivíem del carrer de Provença de Barcelona, de l'autobús que passava per allà —que feia un xiulet peculiar perquè era el final de la parada—; té unes pinzellades que expressen tot el que vam viure allà.

—Tot i això, les lletres es veuen molt treballades.

—Gràcies, no sabeu el que m'han costat. Ha estat un procés de llegir molta poesia, escriure molt, fer molts esborranys i rebre moltes crítiques de la dona, els amics i el Raül.

—No semblen forçades ni improvisades. Semblen madurades amb el temps.

—No. Hi ha músiques fetes ara per al disc i músiques de fa anys, però les lletres totes són noves. Els tres poemes musicats, evidentment, són composicions a partir del poema, però totes tres són fetes expressament per al disc.

—Per què va triar els tres poemes que musicades (“Raval d'amor” de Maria Mercè Marçal; “La noia del semàfor”, de Joan Margarit, i “Només et tinc a tu”, de Miquel Martí i Pol)?

—Tothom coneix aquests poemes, però són una meravella. En el fons penso que una bona musicació d'una poesia és una bomba: el Serrat sobre el Miguel Hernández o el Refree amb la *Nana del niño que nació muerto* de Gloria Fuertes... La pell de gallina. La meua intenció era fer una bona música per a aquestes lletres que a mi m'agraden tant.

—Dèieu que “Provença 148” era una cançó de bressol per al vostre fill

i ara, a l'hora de gravar-la, ell és qui toca el violí en aquest tema.

—Sí. Això demostra l'*slow time* que ha tingut aquest disc. Tinc ganes que arriben els concerts perquè surti i tocar amb ell aquest tema. És una prova que, en el món de les emocions, el temps no existeix.

—Tot i que heu fet les lletres ara, moltes són biogràfiques?

—Sí, "Oïda interna", per exemple. Jo vaig tenir una síndrome de Ménière, que és una malaltia de l'oïda interna que genera uns vertígens increïbles, és un infern. Aquest caos que vaig viure en diverses crisi d'aquesta síndrome és el que descriu a la cançó. I aquesta mà que em salva és la Gemma, que m'ajudava a sortir-me'n, el meu salvavides, una seguretat en aquella desestabilització. A les cançons parlo d'ella i dels meus fills, però en el fons parlo de mi, del que he viscut.

—Després heu testat les cançons i les lletres entre amics?

—No, no. Ha estat un procés una mica silenciós. Les meves referències han estat el Raül i, quant a lletres, la Gemma. No he volgut ensenyar-les molt abans de presentar-les perquè pot ser un embolic: crec que has de tenir poques referències en les quals confiïs molt.

—Però toqueu sovint quan esteu amb amics o familiars?

—Això, sí. A casa, molt. Els meus fills ja n'estan tips. És una activitat meua diària. I quan som amb amics,

"Quan hi ha una cosa que t'emociona només de pensar-hi, és que és important i s'ha de fer, malgrat les pors, l'ara no toca, el què diran."

també: toca aquesta o aquella altra, em diuen.

—Cançons vostres?

—Sí.

—Cançons que no són al disc?

—No.

—Teniu moltes més cançons de les que són al disc?

—Sí. De fet, moltes de les cançons que vaig ensenyar al Raül no són aquí. Hem fet una selecció amb algunes d'aquelles primeres i altres que he anat fent durant el procés—tants anys donen per a fer-ne!—i a ell li han agradat molt les últimes.

—L'ordre de les cançons és cronològic?

—No. Estan ordenades per criteris musicals o per la lletra.

—L'estil l'heu canviat, en aquests catorze anys que van de "Provença 148" fins ara?

—Ha canviat en funció del que he

anat escoltant de música. Les primeres són molt influenciades per Toti Soler—amb el qual vaig estar fent classes un temps—i després, a través del jazz i altres estils, he anat variant les harmonies. No faig harmonies molt senzilles, tenen bastants acords i són complexes. I això que estan retallades perquè el Raül m'ho aconsellava: "Dónes massa informació! La gent es perd entre tanta acumulació".

—Pagava la pena sintetitzar?

—Sí, amb tots els músics que he treballat sempre m'ho critiquen: hi ha massa informació. Potser el fet que jo tocava sol a casa, m'ha empès a omplir-ho, a carregar-ho més del compte. A poc a poc les cançons han madurat i s'han simplificat. I malgrat la simplificació crec que han guanyat puresa, ara arriba el missatge més net.

—Fareu concerts? Arraconareu l'osteopatia?

—Això és una aventura que he volgut encetar i no sé on em durà. Joestic obert. Hi ha una cançó, "Tarambanes"—que és la més *happy*, segons el Raül—que parla una mica de les possibilitats que tenim latents i que, pel que sigui, no fem: per conveniències, perquè la nostra vida ens porta cap a un costat o un altre o pel programa de vida que seguim. El meu cas, editar un disc als 56 anys, és bastant atípic. Donar sortida a aquesta possibilitat conscientment és obrir les portes a veure què passarà. Jo tinc ganes d'ensenyar-lo: per això donem entrevistes i farem un concert al gener, amb uns músics fantàstics—l'Oriol Roca, a la bateria; en Joan Antoni Pich, al violoncel, i en Miquel Sospedra, al baix. Què vindrà després? No ho sé. Dependrà de la gent.

—Us feia por?

—Home, tot aquest procés per a mi ha estat terapèutic perquè, en el fons, hi havia una veu interior que em deia "però on vas, a complicar-te la vida ara?". Però quan hi ha una cosa que t'emociona només de pensar-hi és que és important i s'ha de fer. Malgrat les resistències i les pors, el què diran, l'ara no toca i els consells que això no quadra en el programa de la meua vida, vaig decidir fer-ho i a veure on em portava: ni que sigui fins a la cantonada, ja és molt.

Àlex Milian